

Vasadi Péter

RETRO - V.

„Zenétlen nagy bukásunk”;
 régebben volt ilyen.
 Estünk valahonnan, „le”,
 kalimpálva, begörccsölt
 végtagokkal.
 Vagy legalább onnan, hová
 föl baktattunk (mi ürgék).
 De bukhat-e a bukott?
 Részeg, mint a csap, fektében
 fordul innen oda, motyog
 foghíjasan. Káromkodni se tud.
 Agyában ócska köd ül.
 Kutya szaglászta szemét körülötte.
 „Zenétlen”: ez igaz. Böfög.
 Himnusznak hallja a sramlit.
 Mercedes rádudál, dübögés
 ömlik ki ablakain;
 a bukottat mintha pofoznák is.
 Ingadozva végre föláll.

Nyakába zivatart.

„Igaz szavaknál nincs” nagyobb „eső”.

Pósa Zoltán

BEAVATKOZÁS

Henter, a veres képű, drabális hordár nyögés, fohászko-
 dás nélkül tette a dolgát. Vállát, a legendás Henter-
 támasztékot, mindenkor súlyos teher nyomta, a többi között
 egy héttagú család gondja és saját alkoholimádata. A szatmá-
 ri szilva szétdőlt már az arcát, liláspirosra festette az orrát, a
 markáns pír előre jelezte a jövő nagy gutaütéseit. Bőre még
 nem volt rücskös, húsa sem löttyedt, fölfogóképessége viszont
 napról-napra gyöngült, emlékezete egyre kurtább lett, és tró-
 gertársai szerint a „tyúkeszű elefánt” becenevet már rég kiér-
 demelte. A notórius piacozók, akik már jól ismerték, baromi
 ereje ellenére sem igen bízták meg semmivel, hiszen hetente
 legalább egyszer előfordult vele, hogy összecserélte a címeiket,
 s a vevő dühönghetett, ha marharépa gyanánt halat szállított
 hozzá Henter kézikocsija. Vagy tejfölt és túrót libaszír helyett...

Hát igen. Odaadóan bólogatott mindig a bőbeszédű női
 kliensek locsogására, de nem is igen próbált figyelni. Már be-
 léje idegződött, hogy csak az időjárásról és a megjegyzésekre
 érdemes reagálnia, azokat biztosan nem érti félre. Meg a hatá-
 rozott parancsokra, az egyértelmű kijelentésekre, mert bam-
 ba figyelme úgymint minden egyebet kikapcsolt. Legalábbis álta-
 lában, és ez volt a jobbik eset. Amikor ugyanis inni kezdett, a
 második fröccs után könnyen sértőnek vélt minden bővített
 mondatot, és nyomban ütött. Végül is a tizenötödik közérdekű
 ultiparti szétverése után lecsukták két hónapra, ami bizony
 büntetett előéletnek számított már.

Már egy hete dolgoztam, mint anyagmozgató a vidéki
 városka áruházában, hogy összehozzam az évi köte-
 lező vakációs szelíd-csavargás, bolyongás árát - ezúttal „Len-
 gyelbe”, Wolinba készültem a csoporttársakkal -, amikor meg-
 pillantottam a dromedárt. Anita, pirosposztag, gusztusos el-
 adónőnk a férfinem legodaadóbb híve már mesélt róla meg-
 hittebb pillanataiban, így felejtethetetlenül markáns élmény volt,
 s nem csak nekem. Arca a kárminpiros és a püspöklila árnya-
 latainak kimeríthetetlenül gazdag színorgiájában tobzódik, az
 a kifejezés pedig, hogy elefánt, már-már enyhének hat a má-
 zán fölül tömbhöz képest, aki Henter volt. Már így, első pil-
 lantásra sem csodálkoztam, hogy azok a „cimborák” is ide-
 genkednek tőle, akik fizetésnapokon állandó vendégei voltak;
 egy-egy házmaster, s hogy a hosszúlépés lehörpintése után el-
 húzódtak, eloldalogtak a közeléből a leghírhedettebb
 „potyóreszek” is. Új, pontosabban ideiglenes kollégáim társa-
 dalmi hierarchikus rendje tulajdonképpen jóval merevbb és
 kíméletlenebb volt a legfinnyásabb diáktársaimnál is. Henter a
 nyájából kirekesztett rideg állatként volt megbélyegezve.

Pedig végső soron nem rosszabb ember ő nagytöbbsé-
 günknel. Garázda hajlamok többé-kevésbé mindenkiben dül-
 nak, aki pedig érzéketlen fenevadnak hinné Hentert, enyhén
 szólva téved. A legkérgesebb lelkű, darócszívű lélekbujtárt is
 falhoz állítaná az a gyermek áhitat, amellyel az utca forgal-
 mát bámulja. Pupillája kitágul, ajka tányérszerűsre duzzad,

ilyenkor a régen összeaszott, összelapított hajdani szépség nyomait is fölfedezhetjük rajta, s amióta kijött a síttről, különös változásokat tapasztalhattunk a viselkedésében. Én hiába vártam a bezengett nagy balhékat, mert be sem tette a lábát a csehónkba, mindannyiunk nagy meglepetésére példásan tartotta a rendőri felügyelet szabályokat. - Ne is várd, Albertka, nem a te hamvas bölcsészlekednek való egy való. Henterparádé - suttogta két csók között Anita. A galambburukolások szüneteibe igen jól elcseverészgettünk. - Az viszont engem is meglep, hogy nem piál - tette hozzá tűnődve. - Megfoghatatlan, ugyanis legalább olyan későn jár haza, mint iszákos napjaiban, ő is fancsikái, a második vízavi szomszédunk. Mostanában alig zavarják ordítózással a falusias utca csöndjét. Sőt, Henter a családot is meglepően ritkán veri.

Amunkaidő alatt legtöbbször a raktárban tesz-vesz, munkatempója fölgyorsult, és medveszerű küllemét meghazudtoló fürgeséggel „transzportálja” a bútorokat - patkányszürke öltönyös igazgatónk kedvenc kifejezését idézve. Szinte rohanvást tér vissza a raktárba, s mindig a pincszuteren irányába oldalog. Anita - az erősebb nem hűséges kukkolója - leselkedett is rá. Döbbsenten konstataálta, hogy Henter nem azt csinálja, amire ő gondolt. (Ki is szokta mondani: képzeld, az a tyúkeszű elefánt még csak nem is Reisz Manfreddal randizgat). Berendezte magának a benyilót - újságot.

Valóban, sajátos kis kuckót alakított ki magának. A bútorok között megkülönböztetett figyelmet érdemlő helyen nagy különleges virágcsoporttal díszített, éktelenül agyondekorált búzavirág-kék alapozású szék terpeszkedik, afféle tornácra való kisfotel. A kéken pipacspiros, szalmasárga, kankalinkék csokrok és bokrok... Anita meghívott egy kis indiszkrécio-partira (ő vindisgréciozásnak becézte), először iszonyúan kényelmetlenül éreztem magamat, aztán kezdtem megszokni, tudtam, hogy azt nem szabad kivárni, amikor élvezni is kezdem,

Anita átkarolta a nyakamat, az alkóv egyik fala funérból van, a réseken át tisztán láttuk az átszellemült Hentermosolyt, ahogy szépen, lassan és győzedelmesen szétterül a bamba arcon. Jólesett Anita simogatása, már kezdem várni, hogy mondjon valami zaftos disznóságot, s már nem is haborodok föl saját aljasságunkon. Tudom, hogy az áhítatos vigyor kibontakozása után következik az, amikor Henter szemeivel végigsimítja a berendezést, s lassú áhítattal ér a csúcspontra, a tarkabarka ülő-alkalmatosságokig. A szemfüles Anita a dromedár - lényegében mindenki által ismert - titkos zsebében gondosan kisimított százás köteget látott megvillanni. Mindent értettünk: a virágos székre gyűjt...

Henter újabban a lehető legnagyobb figyelemmel és udvariassággal kalauzolja a vevőket, lehetőleg minél távolabbra vezérli őket a kuckójától, amelyet az anyafarkas féltékenységgel őriz.

Utolsó munkanapjaim óráit, perceit araszolgattam már, összeállt a wolini stáb, vár a Balti tenger. Anitával sülvé-főve együtt vagyunk, becézve búcsúzik naponta ezerszer: Pici bölcsész-kém, imádott szép Krajos Albertkém, hát elmégy? - pihegte, de minél gyakrabban mondogatta, annál kötelességszerűbbnek, mechanikusabbnak éreztem a szavait. Pedig először még attól tartottam, hogy jelenetezik. Most viszont már kimondottan bánt: valójában nem is izgatja, hogy felkeresem-e, amint visszatérek Lengyelországból, sőt, azt szuggereálja belém, hogy „nálad ez az egész egy kellemes kis kirándulás volt, ahogy visszazökkensz a saját vizsgaidőszakos, presszós, balti tengeres világodba, elfelejted a te Anitádat.” Legalább ugyanennyire megzavarnám én is őt, ha mint farmernadrágos, zabtarisznyás hippit, randevúra hívnám...

Az utolsó napon sajnos túl sokáig tartott a csúcsporgalom. Henter loholva cipekedett, meg sem kottyant neki a negyven fokos hőség, amit reánk zúdított az első júliusi délután. Mi önző módon már csak egymásnak éltünk, és az egymásért rögtönzött búcsú-színjátékért, amikor az üzletbe tévedt

egy csizmás, fejkendősen néni. Megilletődve, idegenkedve tévelygett a leegyszerűsített, áramvonalas, modern bútorok erdejében. Biztosra vettük, hogy úgy sem vesz semmit, így reflex-érdeklődésünk lanyha vonzasköréből is kiszabadult... A többiek látottak, futottak, átkozták a kánikulát, mi „prüttyögtünk...”

A néni lebotorkált a pincébe, eltévedt, s egyszerre Henter fészékében találta magát, s rabul ejtette, hosszú percekre magához cövekelte a pingált tulipánok, pipacsok, harangvirágok és búzagalaszok vad színesője.

Henter legfrissebb munkatempójának ritmusában tért vissza a benyilóba abban a pillanatban, amikor az asszony az utolsó százast is leszámolta az öltönyös, patkányszürke igazgató tenyerébe. A diri parancsolásra szabott baritonján szólítja meg, Henter arca nagyot rándul, de rekedt helyeslése engedelmes alázatot sugároz: „este nyolckor a külvárosi házban lesz mind a négy darab, már hogyné tudnám, hogyan kell menni, én is Fancsikán lakom, csak a másik végén”... S ekkor egymásra nézünk. Először, amióta csak ismerem. Biztatóan, melegen tekintek rá, bólint, többször is...

-Mit biztadod - lök oldalba dühösen Anita - ő nem szabadulhat innen...

Valahogy elromlott a kedvünk, sűrű depresszió ereszkedett ránk, ködfüggönnyé sűrűsödik, már én is csak kötelességből játszom a búcsúzó galamb-pár férfitólusát, Anita is érzi, nem lehet ki nem mondottá tenni azt, amit egyszer kimondott...

Henter háromnegyed órára eltűnt, majd zavaros, kidüldelt szemmel tért vissza, tekintete bamba, semmitmondó és a sitt előtti Henterkorszak átható szilvóriumgőze lengi körül. A benyilójához tántorog, leroskad az egyik székre, a naiv gyermetegség mintha örökre lehervadt volna a lilásveres arcra. Egy óra múlva változatlan arccal találtuk, csak éppen a második székre ült. Kétszáznegyven perc múltán fölugrott a negyedik ülőalkalmatosságról, egyszerűen összeszűzta kedvenceit és legendásan széles balvállára dobta. - Nem lesz nehez így - kérdi Anita félénken, Henter durván elröhögi magát, majd rámkacsint és kitémolyog az utca égő pokolkatlanába.

Háromnegyed hét, de még árnyékban sem csökken a meleg, a forgalom is irdatlanul sűrű. A zebrán a gyalogosnak elsőbbsége van, még ő is tudja. Most viszont vár, addig vár a villamos mellett, amíg a „csuklós” jól ismert csikorgása megadja a jelt. A sínek az utca párhuzamos, elválasztó vonal páráját képezik, és pár másodperccel ér előbb oda mint a „tu|o”... Bumm, reccs. Az ormótlan, csicsás idomtömbök egyike szinte szilánkokra zsugorodik a kerekék között, a másodiknak szétörrik a lába. Féknycikorgás, de senki nem mer közelíteni, Henter őrlőgöngve ugrál a villamos előtt, s addig nem hagyja abba őrlő ugróstáncát, amíg ép, használható darab marad a talpa alatt... Az útburkolatot széles sávon borítják be a kék, piros, sárga deszkafoszlányok...

Megáll, diadalmasan és bambán mosolyog. Addig keresgél a tekintetével, amíg meg nem talál. Gyermeteg várakozással néz rám... Nem sokáig. A tömeg fölbátorodott: - Ki akarta siklatni a villamost ez a barom... Szerencsére a patkányszürke diri visszaroht az áruházba, s mint kiderül, volt annyi jóindulat és lélekjelenlét benne, hogy nem a rendőrséget, hanem a klinika elmeosztályát, vagy a mentőket tárcsázta. Mindenesetre hamarosan szirénázó, fehér kocsi állt meg mellette. Henter arcán fölenged a feszültség, szinte újra emberi az arckifejezése, mielőtt ráhúzzák az összecsomózott ujjú zubbonyt, búcsút int nekem... Anita maga felé fordít. Lekever nekem egy csattanós pofont, majd eltűnik a tömegben. Egyedül állok a bémésködők sodrában, a mi kis jelenetünk senkinek sem tűnt föl. A patkányszürke zakós diri mellém sodródik, én megtapogatom az oldalzsebemben a háromheti fizetést, megvan... Ő közönyösen keresztülnéz rajtam, s egy ötvenes, tekintélyes, bajszos úrhoz fordul fejcsóválva. : - Nem az ócska bővilit sajnálom, hanem azt a szerencsétlent. Éppen most, amikor úgy tűnt, hogy jó útra tér...